

Sygn. akt *XVII AmA 88/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2015r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Maria Witkowska**

Protokolant: sekretarz sądowy Patrycja Żuk

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2015r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **Banku (...) S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o **stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów**

na skutek odwołania Banku (...) S.A. z siedzibą w W. od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 grudnia 2012 roku Nr (...)

1) **oddala odwołanie,**

2) **zasądza od Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt XVII AmA 88/13

UZASADNIENIE

Decyzją Nr (...) z dnia 28 grudnia 2012r. pozwany Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) umorzył postępowanie w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę Bank (...) S.A. z siedzibą praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na przekazywaniu do Biura (...) S.A. informacji dotyczących wygaśnięcia zobowiązania konsumenta, w sposób sprzeczny z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzanych informacji dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji (Dz. U. Nr 56 poz. 373), co mogło zostać uznane za naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jako bezprzedmiotowe.

II. na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznał za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę stosowaną przez przedsiębiorcę Bank (...) S.A. z siedzibą w W., polegającą na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do Biura (...) S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców, będących konsumentami, w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura (...) S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, co, jako sprzeczne z dobrymi obyczajami, zostało uznane

za czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)

i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 29 czerwca 2012 r.

III. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na przedsiębiorcę Bank (...) S.A. z siedzibą w W. karę pieniężną płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie II sentencji niniejszej decyzji w wysokości 1 833 182 zł (słownie: jeden milion osiemset trzydzieści trzy tysiące sto osiemdziesiąt dwa złote) płatną do budżetu państwa.

IV. na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciążył ww. przedsiębiorcę Bank (...) S.A. kosztami niniejszego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązał ww. przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 63,80 PLN (słownie: sześćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt groszy) w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Od niniejszej Decyzji odwołanie wniósł Bank (...) S.A. z siedzibą w W., zaskarżając ją w części, tj. w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punktach II, III i IV Decyzji. Przedmiotowej Decyzji powód zarzucił:

1. naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm. dalej „Ustawa”) i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t. j. Dz. U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 z późn. zm. dalej „u.z.n.k.”) w zw. z art. 7 k.p.a. poprzez wadliwe ustalenie, iż przy uwzględnieniu możliwości technicznych i organizacyjnych, a także wykładni pojęcia „niezwłoczności” Bank mógł dokonywać częstszego niż co miesiąc przekazywania i aktualizacji informacji do Biura (...) S.A. (dalej (...)) o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców, będących konsumentami co w efekcie doprowadziło do uznania, że Bank zaniechał niezwłocznego przekazywania informacji do (...), i co w ocenie Prezesa UOKiK stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 u.z.n.k.;

2. naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy w zw. z art. 3 ust. 1 u.z.n.k. poprzez uznanie, że działanie Banku polegające - jak przyjął Prezes UOKiK - na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do (...) informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców, będących konsumentami, w okresie pomiędzy datami przesyłania do (...) poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 u.z.n.k., i w efekcie stanowi podstawę do stwierdzenia przesłanki bezprawności postępowania o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy;

3. naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy poprzez uznanie, że działanie Banku polegające -jak przyjął Prezes UOKiK - na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do (...) informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców, będących konsumentami, w okresie pomiędzy datami przesyłania do (...) poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, narusza zbiorowe interesy konsumentów;

4. naruszenie art. 28 ust. 1 Ustawy poprzez zaniechanie wydania decyzji nakładającej na Bank wykonanie zobowiązania do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom, pomimo tego, że Bank niezwłocznie po postawieniu mu na mocy postanowienia Prezesa UOKiK Nr (...) z dnia 6 kwietnia 2012 roku nowego zarzutu, w piśmie z dnia 30 kwietnia 2012 roku dobrowolnie zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom podnoszonym w toku postępowania;

5. naruszenie art. 106 ust. 1 pkt 4 Ustawy poprzez nałożenie na Bank kary pieniężnej w sytuacji, w której nie doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy, a nawet, gdyby przyjąć naruszenie tych przepisów Ustawy (czemu Powód zaprzecza), naruszenie art. 106 ust. 1 pkt 4 Ustawy i art 111 Ustawy, poprzez uznanie, że celowe jest wymierzenie

fakultatywnej kary pieniężnej, pomimo tego, że prawidłowa ocena okoliczności sprawy bądź właściwe zastosowanie kryteriów uzasadniało odstąpienie Prezesa UOKiK od nałożenia na Bank kary pieniężnej.

W oparciu o powyższe powód wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej Decyzji w zaskarżonej części (punkty II, III i IV);
2. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

względnie

3. o zmianę Decyzji w zaskarżonej części (punkty II, III i IV) i orzeczenie co do istoty sprawy;
4. o zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

względnie

5. o zmianę Decyzji w części poprzez odstąpienie od nałożenia na Bank kary (pkt III Decyzji); ewentualnie o jej obniżenie;
6. o zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Ponadto powód wniósł o:

dopuszczenie i przeprowadzenie wskazanych poniżej dowodów, w tym:

1) z zeznań świadków:

a) M. S. pracownika Biura (...) S.A. na okoliczność: (i) możliwości technicznych i organizacyjnych po stronie banków (...) w zakresie przekazywania i aktualizacji informacji o wygaśnięciu zobowiązania klienta, (ii) zasad i funkcjonalności systemu korekt danych; (iii) zasad i obowiązującej praktyki/standardów w zakresie częstotliwości przekazywania informacji do (...); (iv) możliwości uzyskiwania przez klientów informacji o częstotliwości przekazywania informacji przez banki;

(iv) T. B. pracownika (...) Banków (...) na okoliczność: (i) możliwości technicznych i organizacyjnych po stronie banków (...) w zakresie przekazywania i aktualizacji informacji o wygaśnięciu zobowiązania klienta, (ii) zasad i funkcjonalności systemu korekt danych; (iii) zasad i obowiązującej praktyki/standardów w zakresie częstotliwości przekazywania informacji do (...); (iv) zasad oceny zdolności i wiarygodności kredytowej dokonywanej przez banki, (v) możliwości wykorzystywania przez klientów zaświadczeń o spłacie zobowiązania w procesie uzyskania kredytu;

c) K. M. (1) pracownika Banku na okoliczność: (i) możliwości technicznych i organizacyjnych po stronie Banku (...) w zakresie przekazywania i aktualizacji informacji o wygaśnięciu zobowiązania klienta, (ii) zasad i funkcjonalności systemu korekt danych; (iii) zasad i obowiązującej praktyki/standardów w zakresie częstotliwości przekazywania informacji do (...); (iv) zasad oceny zdolności i wiarygodności kredytowej dokonywanej przez banki, (v) możliwości wykorzystywania przez klientów zaświadczeń o spłacie zobowiązania w procesie uzyskania kredytu.

2) dowodów z dokumentów:

a) raportu „(...)” wraz tłumaczeniem przysięgłym - wyciąg; na okoliczność jego treści;

- b) pisma Banku z dnia 9 listopada 2011 roku kierowanego do UOKiK - Delegatury w K. wraz z załącznikami - w aktach postępowania UOKiK; na okoliczność jego treści i udzielonych przez Bank wyjaśnień;
- c) pisma Banku z dnia 30 kwietnia 2012 roku kierowanego do UOKiK - Delegatury w K. wraz z załącznikami - w aktach postępowania UOKiK; na okoliczność jego treści i udzielonych przez Bank wyjaśnień oraz złożonych wniosków;
- d) pisma (...) z dnia 2 lutego 2012 roku będącego załącznikiem do pisma Banku z dnia 30 kwietnia 2012 roku - w aktach postępowania UOKiK; na okoliczność jego treści i zawartym w nim twierdzeń;
- e) pisma (...) z dnia 31 marca 2003 roku - w aktach postępowania UOKiK; na okoliczność jego treści;
- f) informacji pt: „Dane w (...) trzeba aktualizować, 19.10.2011 r.” ((...)); na okoliczność jej treści;
- g) pisma (...) Banków (...) z dnia 14 maja 2012 roku - w aktach postępowania UOKiK; na okoliczność jego treści i zawartej w nim argumentacji;
- h) pisma (...) Banków (...) z dnia 7 grudnia 2012 roku - w aktach postępowania UOKiK; na okoliczność jego treści i zawartej w nim argumentacji;
- i) Rekomendacji T z lutego 2010 roku; na okoliczność zasad ustalenia przez banki zdolności i wiarygodności kredytowej klientów detalicznych;
- j) broszury (...) i (...)dotyczącej oceny punktowej (scoring) ((...))na okoliczność definicji i zasad ustalenia oceny punktowej;
- k) „Taryfy prowizji i opłat bankowych dla klientów detalicznych” stanowiącej załącznik nr 1 do Zarządzenia Wykonawczego Nr (...) z dnia 20.07.2012 roku, na okoliczność wysokości opłat pobieranych przez Bank za wydawanie zaświadczeń o spłacie zobowiązania i tzw. opinii bankowej;
- l) pisma Banku z dnia 26 czerwca 2012 roku kierowane do UOKiK - Delegatury w K. wraz z załącznikami - w aktach postępowania UOKiK, na okoliczność jego treści i udzielonych przez Bank wyjaśnień;
- m) pismo Banku z dnia 9 lipca 2012 roku kierowanego do UOKiK - Delegatury w K. wraz z załącznikami - w aktach postępowania UOKiK, na okoliczność jego treści i udzielonych przez Bank wyjaśnień;
- n) pisma Banku z dnia 10 grudnia 2012 roku kierowanego do UOKiK - Delegatury w K. wraz z załącznikami w aktach postępowania UOKiK, na okoliczność jego treści i udzielonych przez Bank wyjaśnień oraz złożonych wniosków;
- o) umowy z dnia 19 czerwca 2012 roku pomiędzy Bankiem a (...) stanowiącej załącznik do pisma Banku z dnia 26 czerwca 2012 roku - w aktach postępowania UOKiK; na okoliczność zmiany częstotliwości przekazywania danych do (...).

Ponadto powód wniósł o zobowiązanie (...) S.A. do udzielenia pisemnej odpowiedzi (oświadczenia) na pytanie: czy, a jeśli tak, to ile i jakie podmioty na polskim rynku usług finansowych na dzień wydania Decyzji tj. 28 grudnia 2012 roku przekazywały informacje do (...) S.A. i dokonywały ich aktualizacji z częstotliwością mniejszą niż 30 dni; wraz z informacją o tej częstotliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Bank (...) S.A. z siedzibą w W. został zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego po numerem (...) (k. 53-74 akt sąd.). Przedmiotem działalności gospodarczej Banku jest m.in. udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych. Przed udzieleniem konsumentowi kredytu lub pożyczki Bank podejmuje określone czynności

w celu oceny zdolności kredytowej klienta oraz analizy ryzyka kredytowego. Jedną z nich jest wystąpienie do (...) o udzielenie informacji dotyczących zobowiązań konsumenta.

Biuro (...) S.A. (...) jest instytucją działającą na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (tj. Dz.U. z 2002 r. nr 72, poz. 665 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem banki mogą, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzyć instytucję do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania bankom informacji, stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych. Ponadto, podstawą prawną do przetwarzania danych przez (...) jest ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 ze zm). Do działalności (...) zastosowanie mają również przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzanych informacji dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji (Dz. U. Nr 56 poz. 373).

(...) współpracuje z bankami w oparciu o zawierane umowy oraz regulamin gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji. Na podstawie zawartych umów banki są zobowiązane do cyklicznego przekazywania do (...) informacji o klientach i ich rachunkach w formie tzw. Wsadów Informacyjnych, a (...) zobowiązany jest - w oparciu o otrzymane dane - udostępniać bankom (...), wspomagające w wykonywaniu czynności bankowych, a zwłaszcza w podejmowaniu decyzji kredytowych. Stosownie do § 3 ww. rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzanych informacji (...) Wsady informacyjne zawierają:

1. dane dotyczące osoby fizycznej, w tym m.in.: imiona i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, płeć, obywatelstwo, stan cywilny, serię i numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, numer PESEL, numer NIP, miejsce pracy, wykształcenie, zawód, dochody i wydatki itd;
2. dane dotyczące zobowiązania, w tym m.in.: źródło zobowiązania, kwotę i walutę, datę powstania zobowiązania, warunki spłaty zobowiązania, ustanowione zabezpieczenia prawne, przebieg realizacji zobowiązania, datę wygaśnięcia zobowiązania, przyczyny wygaśnięcia zobowiązania itd.;
3. dane dotyczące poręczycieli zobowiązań.

Informacje te dotyczą wszystkich rachunków kredytowych, jakie prowadzą banki, tj. tych, które spłacane są prawidłowo, jak i tych, gdzie występują opóźnienia lub brak spłaty. (...) nie jest uprawniony do zmian lub modyfikacji informacji zawartych we Wsadach Informacyjnych. Sprostowanie lub zmiana informacji następuje wyłącznie z inicjatywy banku, który taką informację przekazał.

Bank (...) S.A. przekazywał informacje do (...) na podstawie tego typu Umowy zawartej dnia 18 czerwca 2004 r. w sprawie zbierania i udostępniania informacji, której załącznikiem jest Regulamin gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przez (...) S.A. z listopada 2004r. zawierający szereg załączników (karty nr 41-242 akt adm.).

Informacje przekazywane były w formie tzw. Wsadu Informacyjnego, który w § 2 pkt 13 Umowy zdefiniowany został jako „dane o Klientach Banku, w rozumieniu punktu 4), znajdujące się w bazach danych Banku i zawierające, stosownie do art. 105 ust. 4 pkt 1 Prawa bankowego, informacje stanowiące tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych przekazywane przez Bank do (...) S.A. w uzgodnionym formacie”.

Zgodnie z § 3 ust. 1 tej Umowy Bank zobowiązany był przysyłać do (...) Wsady Informacyjne do 28 dnia każdego miesiąca według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego przesłanie tego Wsadu i faktycznie stosował tą procedurę dotyczącą terminów przesyłania wsadów.

Z kolei, § 4 ust. 3 pkt 3 Regulaminu, stanowiący integralną część Umowy, nakładał na Bank obowiązek niezwłocznego dokonywania korekt nadesłanych do (...) danych w przypadku, powzięcia przez Bank wiarygodnej informacji, że dane te z jakiegokolwiek powodu staną się nieaktualne, niekompletne, nieprawdziwe lub niedokładne.

Do dnia 29 czerwca 2012 r. w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura (...) S.A poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu Bank nie przekazywał do (...) S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców będących konsumentami (okoliczność bezsporna). Jeżeli w danym miesiącu nastąpiła spłata całkowita zobowiązania przez klienta informacja o tym była przekazywana do (...) w następnym miesiącu - do dnia 28 tego miesiąca, co oznacza, że jeśli np. klient spłacił kredyt na początku lutego informacja o całkowitej spłacie zobowiązania była przekazywana przez Bank do (...) w marcu (zeznania świadka K. M.).

Osoby, które ubiegały się o kredyt bankowy w okresie pomiędzy datą uregulowania zobowiązań wobec Banku a przekazaniem przez Bank do (...) informacji o tym zdarzeniu mogły wystąpić do Banku z wnioskiem o wydanie zaświadczenia o spłacie kredytu. Uzyskanie takiego zaświadczenia podlegało opłacie w wysokości określonej w przedłożonej przez Bank Tabeli opłat i prowizji, stanowiącej załącznik do (...) (karty nr 1054-1060 akt adm.). Z Tabeli wynika, iż Bank pobiera ww. opłaty w wysokości od 20 do 250 PLN. W praktyce odnośnie danych o spłacie kredytu Bank wydawał dwa rodzaje dokumentów:

- tzw. „zaświadczenie”, tj. pisemne potwierdzenie spłaty kredytu, za wydanie którego pobierana jest opłata w wysokości 20 lub 30 PLN;

- tzw. „opinia bankowa”, za wydanie której opłata wynosi 250 PLN, przy czym, w przypadku ubiegania się o kredyt w innym banku, respektowane są wyłącznie „opinie bankowe” (k. 1135 akt adm.).

Jednocześnie w marcu 2008r. (...) wprowadził nowe usługi dla Użytkowników Systemu (...) Klient Indywidualny umożliwiające korygowanie danych w trybie on- line oraz zamykanie rachunków spłaconych w trybie aktualizacji on- line przy użyciu nowego Systemu Korekty on- line. Przy czym korzystanie z nowych usług było odpłatne (k. 222 akt sąd.).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeprowadził postępowanie wyjaśniające mające na celu ustalenie procedury przekazywania i aktualizowania informacji gospodarczych o konsumentach do Biura (...) S.A., stosowanej przez przedsiębiorcę Bank (...) S.A. z siedzibą w W.. Powyższe postępowanie zostało wszczęte na skutek skargi konsumentki (k. 6,7 akt adm.).

Uwzględniając ustalenia poczynione w toku postępowania wyjaśniającego, postanowieniem nr (...) z dnia 27.10.2011r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę Bank (...) S.A. z siedzibą w W., praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na przekazywaniu do Biura (...) S.A. informacji dotyczących wygaśnięcia zobowiązania konsumenta, w sposób sprzeczny z § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzanych informacji dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji (Dz.U. Nr 56, poz. 373) (k. 2-4 akt adm.).

Postanowieniem Nr (...) z dnia 27.10.2011 r. (k. 5) zaliczono w poczet przedmiotowego postępowania administracyjnego dowody uzyskane w uprzednio przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym (k. 5-242 akt adm.).

Ustosunkowując się do przedstawionego zarzutu (k. 1030-1041 akt adm.) Bank uznał go za bezpodstawny z powodu braku naruszenia interesu prawnego konsumentów oraz z powodu braku bezprawności w jego działaniach. Bank stwierdził, iż w zakresie określonym w postanowieniu Prezesa UOKiK nr (...), nie stosuje praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Postanowieniem nr (...) z dnia 06 kwietnia 2012 r. (k. 1043-1044 akt adm.) Prezes UOKiK zmienił ww. postanowienie nr (...) o wszczęciu niniejszego postępowania w ten sposób, że Bankowi postawiony został dodatkowo drugi zarzut stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na nieprzekazywaniu do (...) informacji o wykonaniu zobowiązania przez kredytobiorców w sytuacji, gdy wykonanie zobowiązania nastąpiło po dacie przekazania do (...) Wsadu Informacyjnego - co, jako naruszające dobre obyczaje, może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

Ustosunkowując się do powyższego (k. 1048-1134 akt adm.), w zakresie dotychczasowego zarzutu Bank podtrzymał swoje stanowisko. Odnosząc się do nowego zarzutu Bank również nie uznał stanowiska Prezesa UOKiK.

Dodatkowo, w toku postępowania Bank przedłożył stanowisko (...) Banków (...) odnośnie zarzutów postawionych Bankowi w niniejszym postępowaniu, wyrażone w piśmie z dnia 14 maja 2012 r. (k. 1137-1142 akt adm.).

W kolejnej korespondencji (k. 1151-1178 akt adm.) Bank przedłożył kopię pisma z dnia 22 czerwca 2012 r. Departamentu (...) Ministerstwa Finansów skierowanego do Wiceprezesa (...), przedstawiające zbliżone stanowisko do stanowiska Banku odnośnie zarzutu naruszenia przez Bank § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzanych informacji (...) (k. 1153-1156 akt adm.).

W toku postępowania administracyjnego, w dniu 19 czerwca 2012r. Bank zawarł z (...) nową Umowę w sprawie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji w bazie SI (...) (k. 1157- 1178 akt adm.). Paragraf 5 ust. 1 tej Umowy stanowi, iż: „ Bank zobowiązuje się przysyłać do (...) Pełne Wsady Informacyjne nie rzadziej niż raz w miesiącu do dnia 28 każdego miesiąca i według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego wysłanie Kompletnego Wsadu Informacyjnego". Z kolei § 1 pkt 17 a) zawiera definicję Kompletnego Wsadu Informacyjnego, zgodnie z którą zawiera on: „dane o wszystkich Klientach i o wszystkich zobowiązaniach Klienta określone w „Podręczniku wymiany danych kredytowych. Format i walidacja", stanowiącym Załącznik nr 1 do regulaminu (w tym, m.in. informacje o nowych rachunkach w bazie (...), aktualizacji rachunków już zapisanych w bazie (...), usunięciu rachunków, informacje o zamknięciu rachunków".

Ponadto nowa Umowa przewiduje aktualizację danych przekazywanych do (...) przez Bank w tzw. Częściowych Wsadach Informacyjnych, które w § 1 pkt 17 b) zostały zdefiniowane jako zawierające dane o Klientach i ich zobowiązaniach ograniczone wyłącznie do informacji o nowych oraz zamkniętych rachunkach Klienta. Jako szczególnie przypadki Częściowego Wsadu Informacyjnego definicja wskazuje wsady zawierające wyłącznie informacje o nowych rachunkach albo wsady zawierające wyłącznie informacje o zamkniętych rachunkach. § 5 ust. 3 nowej Umowy nakłada na Bank obowiązek przysyłania do (...) Częściowych Wsadów Informacyjnych nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu według stanu z poprzedniego tygodnia. Wskazany wyżej zapis stanowi, iż przesłanie pierwszego Częściowego Wsadu Informacyjnego nastąpi nie później niż 30 dni od dnia podpisania nowej Umowy.

Odnośnie częstotliwości aktualizacji danych (...) na swojej stronie internetowej (...) w zakładce (...) udostępnił 28 czerwca 2012r. informację o treści: „ Banki (...)i zobowiązane są do aktualizacji danych raz w miesiącu, Mają prawo robić to również częściej " (wydruk strony karta nr 1144 akt adm.).

Bank poinformował, iż rozpoczął cykliczne przekazywanie do (...) Częściowych Wsadów informacyjnych (k. 1181 akt adm.). Podał, iż pierwszy Częściowy Wsad informacyjny przekazał do (...) w dniu 29 czerwca 2012r., natomiast przekazanie drugiego Wsadu Częściowego nastąpiło w dniu 06 lipca 2012r.

Powyższe oświadczenie potwierdził (...) pismem z dnia 30 sierpnia 2012r. (k. 1184 akt adm.), w którym poinformował, iż Bank przekazał Częściowe Wsady Informacyjne w dniach: 29 czerwca 2012r., 6 lipca 2012r., 13 lipca 2012r., 20 lipca 2012r., 26 lipca 2012r., 7 sierpnia 2012r., 10 sierpnia 2012r., 16 sierpnia 2012r. oraz 22 sierpnia 2012r.

Postanowieniem nr (...) z dnia 22 listopada 2012r. (k. 1188-1189 akt adm.) Prezes UOKiK zmienił postanowienie nr (...) o wszczęciu niniejszego postępowania poprzez przeformułowanie drugiego zarzutu postawionego Bankowi, w sposób, który znalazł odzwierciedlenie w pkt II sentencji Decyzji.

Odpowiadając na powyższe Bank, pismem z dnia 10 grudnia 2012 r. (k. 1196-1201 akt adm.), po uprzednim zapoznaniu się z aktami sprawy, wniósł o rozpatrzenie przez Prezesa UOKiK przyjęcia dobrowolnego zobowiązania Banku do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym naruszeniom. Jednocześnie, na wypadek nieprzyjęcia przez Prezesa UOKiK ww. zobowiązania i uznania za udowodnione stosowanie przez Bank praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, Bank wniósł o odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej. Bank zwrócił w tym miejscu uwagę, iż zarzucana praktyka była wynikiem działań (...), które narzuciło wszystkim kontrahentom miesięczny termin aktualizacji danych. Bank pokreślił również, iż obecnie wsady aktualizacyjne w cyklach miesięcznych przekazywane są do (...) przez 633 podmioty (banki komercyjne, banki spółdzielcze i (...)) i jak dotąd jedynie Bank wprowadził termin tygodniowy aktualizacji informacji.

Przy piśmie z dnia 12 grudnia 2012 r. (k. 1209-1213 akt adm.) Bank przedłożył kolejne stanowisko (...) Banków (...) z dnia 07 grudnia 2012 r. odnośnie postawionych Bankowi zarzutów, ponownie będące odzwierciedleniem stanowiska Banku.

W trakcie postępowania administracyjnego zebrano informacje, iż w archiwalnych plikach zamieszczonych na stronie internetowej (...)(...) umieszczono treść pisma Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 31 marca 2003 r. skierowanego do prezesów banków w związku z wystąpieniem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz po konsultacji z (...) wskazujące na konieczność podjęcia przez banki działań w celu likwidacji nieprawidłowości związanych z przesyłaniem i aktualizacją danych w systemie (...) (k. 1149-1150 akt adm.).

Ustalono też, iż na urzędowej stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych www.giodo.gov.pl udostępnione są m.in. oficjalne wystąpienia Generalnego Inspektora, w tym wystąpienie z dnia 22 czerwca 2011 r. skierowane do Prezesa Zarządu (...) Banków (...) o podjęcie działań zwracających uwagę bankom na konieczność dostosowania procesu przetwarzania danych osobowych do wymogów Ustawy o ochronie danych osobowych poprzez informowanie (...) o dokonanych uaktualnieniach lub sprostowaniach przekazanych danych osobowych bez zbędnej zwłoki, (k. 1145-1146 akt adm.) oraz odpowiedź Prezesa Zarządu (...) na ww. wystąpienie z dnia 29 lipca 2011r. (k. 1147-1148 akt adm.).

Pismem z dnia 13 grudnia 2012r. Prezes UOKiK zawiadomił Bank o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz możliwości zapoznania się z aktami sprawy (k. 1202 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd w oparciu o dowody w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których autentyczności ani treści strony nie kwestionowały, zaś Sąd także nie miał wątpliwości co do ich wartości dowodowej, stąd były one przydatne dla ustalenia stanu faktycznego, a także w oparciu o zeznania świadka K. M. (1) co do możliwości technicznych i organizacyjnych po stronie Banku (...) w zakresie aktualizacji informacji o wygaśnięciu zobowiązania w części w jakiej pokrywały się one z treścią dokumentów pochodzących od (...) S.A.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżona w części Decyzja - co do pkt II, III i IV jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa.

W zaskarżonym pkt II Decyzji Prezes UOKiK uznał praktykę stosowaną przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W., polegającą na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do Biura (...) S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców, będących konsumentami, w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura (...) S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, stanowiącą czyn nieuczciwej konkurencji stosownie do art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)

za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w myśl art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.).

Zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) zakazane jest stosowanie praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy, w tym w szczególności, w myśl art. 24 ust. 2 pkt 3 powołanej ustawy, czyny nieuczciwej konkurencji.

Oceny, czy w danym przypadku mamy do czynienia z praktyką określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów możemy zatem dokonać na podstawie ustalenia łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- 1) bezprawności działania przedsiębiorcy,
- 2) godzenia tymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Nie budzi wątpliwości w niniejszej sprawie, że powód jest przedsiębiorcą i że podejmuje działania w obrocie z konsumentami. Rozstrzygnięcia wymaga więc kwestia, czy zaniechanie opisane w stanie faktycznym sprawy było bezprawne i czy naruszało zbiorowe interesy konsumentów.

O bezprawności w rozumieniu powołanego przepisu możemy mówić, gdy zachowanie przedsiębiorcy - czyli jego działanie, jak również zaniechanie - jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym, a więc zarówno z normami prawnymi, jak również z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Bezprawność jest przy tym obiektywnym czynnikiem, a więc jest niezależna od winy i jej stopnia, jak również bez znaczenia jest świadomość istnienia naruszeń. Bezprawność jest także niezależna od wystąpienia szkody.

W odniesieniu do zakwestionowanego postępowania Przedsiębiorcy, polegającego na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do Biura (...) S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców, będących konsumentami, w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura (...) S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, jego bezprawność wynika z naruszenia przez Bank dobrych obyczajów, stanowiącego przesłankę do uznania danego zachowania za czyn nieuczciwej konkurencji. Jak stanowi bowiem art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Przy czym w rozdziale 2 przedmiotowej ustawy stypizowane są konkretne czyny nieuczciwej konkurencji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego za dominujące uznawane jest stanowisko, zgodnie z którym ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji nie przewiduje ochrony wyłącznie w przypadku, w którym zachowanie naruszcyciela stanowi czyn stypizowany w rozdziale drugim. Przepisy tego rozdziału określają tylko niektóre z czynów, które uznaje się za nieuczciwą konkurencję, generalnie natomiast nieuczciwe w rozumieniu u.z.n.k. jest każde zachowanie się przedsiębiorcy, które narusza m.in. dobre obyczaje (jak w niniejszym przypadku) i każde takie zachowanie, jeśli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy/konsumenta, podlega ochronie (art. 3 ust. 1 u.z.n.k.). Wymaga to jedynie wskazania, jaki dobry obyczaj, inny niż wymieniony w konkretnym przepisie rozdziału drugiego, doznał naruszenia oraz udowodnienia, że nieprzestrzeganie tego obyczaju zagraziło lub naruszyło interes konkurenta/konsumenta (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 14 listopada 2008r. o sygn. V CSK 162/08, LEX nr 483380, OSNC-ZD 2009/3/71, Biul.SN 2009/2/11, M.Prawn. 2010/2/105-107).

Skoro więc naruszenie dobrych obyczajów jest przesłanką wystąpienia czynu nieuczciwej konkurencji, a także niedozwolonej praktyki na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów interpretacji wymaga pojęcie dobrych obyczajów. Pojęcie dobrych obyczajów jest klauzulą generalną nie posiadającą normatywnej definicji. W piśmiennictwie oraz judykaturze dominuje pogląd, że klauzula dobrych obyczajów, do których odsyła coraz częściej ustawodawca, dokonując zmian w przepisach prawnych, podobnie jak klauzula zasad współżycia społecznego, nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe, powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań, na przykład w obrocie profesjonalnym, w określonej branży, w stosunkach z konsumentem itp. W stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie

mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Dobre obyczaje wymagają niewykorzystywania uprzywilejowanej pozycji przez profesjonalistę i rzetelnego traktowania partnerów umów. Dobre obyczaje należy więc ujmować na potrzeby niniejszej sprawy jako normy obyczajowe, wyznaczające standardy uczciwych i rzetelnych zachowań stron w praktyce kontraktowej.

Jednocześnie za naruszające dobre obyczaje przyjmuje się przekroczenie postanowień zawartych w kodeksach etycznych opracowanych dla poszczególnych grup zawodowych. Jak zauważył Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 czerwca 2010r. o sygn. VI ACa 1431/09 (LEX nr 1120221, M.Pr.Bank. 2013/3/16-23, Pr.Bankowe 2013/3/16-23) „co się tyczy obowiązujących w bankowości zwyczajów w tym też dobrych obyczajów, to zostały one skodyfikowane w tzw. Zasadach Dobrej Praktyki Bankowej (załącznik Nr 1 do uchwały nr 6 XVIII Walnego Zgromadzenia (...) Banków (...) z dnia 26 kwietnia 2007 r. ze zm.). Przewidują one, że w stosunkach z klientami banki powinny działać według najlepszej woli i wiedzy, rzetelnie, rzeczowo i starannie, bez nadużywania swych uprawnień oraz z uwzględnieniem faktu, iż są obdarzane przez klientów wysokim zaufaniem jako instytucje zaufania publicznego. Przy wykonywaniu czynności na rzecz klienta bank powinien działać zgodnie z umową, w granicach dobrze pojętego interesu własnego i klienta. Wiążący charakter tychże zasad potwierdza art. 136 ust. 1 Prawa bankowego (Dz. U.02.72.665 j.t. ze zm.), który nakazuje biegłym rewidentom przeprowadzającym badanie sprawozdań finansowych banku powiadamiać Komisję Nadzoru Bankowego o ujawnionych faktach wskazujących na naruszenie zasad dobrej praktyki bankowej lub inne zagrożenie interesów klientów banku.” Do poszanowania godności klientów odnosi się natomiast Kanon Dobrych Praktyk Rynku Finansowego rekomendowany przez Komisję Nadzoru Finansowego (http://www.knf.gov.pl/Images/Kanon_DPRF_tcm75-22555.pdf), który nakazuje podmiotowi finansowemu postępowanie w sposób budzący zaufanie oraz zapewniający poszanowanie godności klientów i kontrahentów przy zachowaniu dbałości o przejrzystość swoich działań.

W ocenie Sądu ww. dobre obyczaje zostały w przedmiotowej sprawie naruszone przez Bank na skutek zaniechania niezwłocznego przekazywania do (...) informacji o wygaśnięciu zobowiązania kredytobiorców /konsumentów w okresie pomiędzy kolejnymi Wsadamami Informacyjnymi.

Przede wszystkim podkreślenia wymaga, iż zgodnie z § 3 Umowy w sprawie zbierania i udostępniania informacji, zawartej między Bankiem a (...), Bank zobowiązany był przesyłać do (...) Wsady Informacyjne – dane o klientach Banku- zawierające informacje stanowiące tajemnice bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych, do 28 dnia każdego miesiąca według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego przesłanie tego Wsadu. Przy czym Bank realizował przedmiotowe postanowienie zgodnie z jego treścią. Oznacza to, że informacja przykładowo o spłacie zadłużenia klienta Banku, która nastąpiła 1-go dnia danego miesiąca przekazywana była do (...) 28-go dnia następnego miesiąca, tj. po 8 tygodniach. Stosowanie powyższej procedury potwierdza korespondencja pomiędzy Bankiem a konsumentką, z której wynika, iż informację o spłacie jej zadłużenia Bank przesłał do (...) po 6 tygodniach od daty zaistnienia tego zdarzenia (k. 6,7 akt adm.).

Tymczasem w ocenie Sądu, aby przyjąć, że Bank działa w poszanowaniu dobrych obyczajów, o których mowa powyżej, rzetelnie traktując i obsługując konsumenta z należytą dbałością o jego interesy, należałoby stwierdzić, że Bank tak wyjątkowo istotne jak i newralgiczne dane jak wygaśnięcie zobowiązania powinien przekazywać do (...) niezwłocznie. Abstrahując przy tym od różnych koncepcji interpretacji pojęcia niezwłoczności, zdecydowanie uznać trzeba, że przekazywanie do (...) Wsądów Informacyjnych w sposób powodujący, iż dane aktualizujące informacje o wygaśnięciu zobowiązania trafiają do (...) faktycznie w terminie od 4 do 8 tygodni, stanowi przejaw zaniechania niezwłocznego przekazywania informacji.

Wytłumaczeniem dla braku bezzwłocznego działania na rzecz konsumenta będącego klientem Banku, nie może być fakt podobnych standardów co do terminów przekazywania danych do (...) przez inne banki. Naganne postępowanie z faktu jego powielania przez inne podmioty nie może przecież powodować utrwalenia obyczaju, który nie może zostać uznany za dobry, skoro jednocześnie narusza uznany i ugruntowany obyczaj solidności działania przedsiębiorcy względem jego nieprofesjonalnego klienta, zwłaszcza, iż dotyczy to sektora bankowego, a poza tym wywiera dalece

negatywne skutki dla interesów konsumenta. Dlatego należy zgodzić się z pozwanym, iż powszechnie stosowana procedura nie stanowi a priori wyrazu dobrego obyczaju, jeśli nie można mu przypisać takich cech.

Przeciętny konsument, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny ma prawo oczekiwać, iż w szczególności informacja o wykonaniu zobowiązania wobec Banku będzie szybko przekazana do (...), tym bardziej, że Bank w świetle Zasad Dobrej Praktyki Bankowej jest instytucją zaufania publicznego, działającą zgodnie z dobrymi obyczajami, zasadami profesjonalizmu i rzetelności, z poszanowaniem interesów konsumentów, umożliwiając im zawarcie kolejnej umowy kredytu czy pożyczki.

Od Banku obdarzonego zaufaniem przez klientów, którzy powierzają mu swoje finanse wymaga się bowiem działania bez zbędnej zwłoki, a zdaniem Sądu wbrew twierdzeniom powoda, nie było uzasadnienia dla przekazywania ważnych danych w tak długich odstępach czasu, po 4 tygodniach a nawet do 8 tygodni od ich zmiany. Podkreślenia wymaga, że jak wynika z Regulaminu gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przez (...) S.A. załączonego do ww. Umowy, Bank na podstawie § 4 ust. 3 pkt 3 był zobligowany do niezwłocznego dokonywania korekt nadesłanych do (...) danych w przypadku powzięcia przez Bank wiarygodnej informacji, że dane te z jakiegokolwiek powodu staną się nieaktualne, niekompletne, nieprawdziwe lub niedokładne. Oznacza to, że oprócz umownej powinności przekazywania Wsądów Informacyjnych w dłuższych odstępach czasowych, Bank był również obowiązany Regulaminem do niezwłocznego dokonywania korekt nadesłanych do (...) danych. Tak więc z powyższego wynika, iż nie tylko istniała możliwość częstszego przesyłania do (...) uaktualnionych danych poza pełnymi Wsądami Informacyjnymi, ale także przesyłanie poprawionych danych odbywać się mogło niezwłocznie. Przy czym Sąd nie podziela stanowiska powoda odnośnie pojmowania terminu „korekta przesłanych danych”, iż oznacza to korektę literówek i drobnych błędów. Treść powołanego § 4 ust. 3 pkt 3 Regulaminu uzasadnia szerszą interpretację tego terminu, skoro stanowi, że korekta dotyczy przesłanych danych w sytuacji, gdy Bank z jakiegokolwiek powodu powziął wiarygodną informację, że są one nieaktualne, niekompletne bądź nieprawdziwe lub niedokładne. Korekta literówek mogłaby dotyczyć zatem danych niedokładnych, ale już korekta przekazanych wcześniej danych poprzez umieszczenie informacji o spłacie zobowiązania w ocenie Sądu stanowi korektę danych „nieaktualnych”.

Potwierdzeniem konkluzji co do konieczności niezwłocznego dokonywania korek przekazanych wcześniej do (...) danych jest wystąpienie Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego z dnia 31 marca 2003r. do prezesów wszystkich banków, w którym wskazano na konieczność podjęcia przez banki działań w celu likwidacji nieprawidłowości związanych z przesyłaniem i aktualizacją danych w systemie (...), oraz z którego wynika, że brak jest przeszkód technicznych do aktualizacji tych danych poza cyklem miesięcznym na podstawie stosownej umowy (k. 1149 akt adm.). O możliwości częstszego niż raz w miesiącu przesyłania informacji do (...) jest także mowa w piśmie Wiceprezesa (...) Banków (...) z dnia 29 lipca 2011r. skierowanego do Generalnego Inspektora Danych Osobowych, w którym stwierdził, że Umowa przewiduje możliwość częstszego przesyłania przez banki wsądów informacyjnych i aktualizowania danych zapisanych w bazie (...) - według stanu na dzień sporządzenia aktualizacji. Poza tym niezależnie od rozwiązań systemowych dotyczących częstszej niż comiesięczna aktualizacja danych, (...) udostępnia bankom narzędzia umożliwiające dokonywanie aktualizacji danych lub poprawianie błędnych danych pojedynczo, ad hoc. Aktualizacja lub korekty danych wykonywane są w sytuacji, kiedy zmiany należy wprowadzić przed terminem dostarczenia kolejnego wsadu (k. 1147-1148 akt adm.).

Powód zajmując stanowisko, że brak było możliwości częstszego przekazywania danych nie wykazał, aby dokonywanie niezwłocznego przesyłania korekt istotnie było niemożliwe. Powód nie poparł swojego stanowiska odnośnie niemożności częstszego dostarczania danych do (...) żadnymi racjonalnymi argumentami, w szczególności faktycznymi ograniczeniami technicznymi. W ocenie Sądu nie dowodzą tego także zeznania świadka K. M. (1), które Sąd ocenił jako niespójne. Świadek K. M. (1), który jak wskazał pracuje 23 lata w powodowej Spółce, zajmując się wymianą danych nie podał praktycznie żadnych konkretów co do technicznych możliwości związanych z wymianą danych, a wobec długiego doświadczenia zawodowego winien posiadać obszerną wiedzę o funkcjonowaniu systemu przekazywania danych, nie wymienił jakie trudności wystąpiły po stronie Banku w tej wymianie, które wykluczały szybsze przekazywanie informacji o wygaśnięciu zobowiązania klienta, twierdząc jedynie, że takie trudności występują. Jego zeznania sprowadzają się do ogólnego twierdzenia o niemożności aktualizacji stanów

informacyjnych. Nie mniej świadek przyznał, że w 2010r. czas przetwarzania zaczął spadać do 8 dni oraz, że (...) w 2010 r. stworzył rozwiązanie do dokonywania korekt on-line. Te zeznania co do możliwości przesyłania korekty danych korespondują z pismem (...) z dnia 2 listopada 2009 r. i w tym zakresie Sąd dał im wiarę.

W ocenie Sądu, zeznania te przeczą tezie powoda o niemożności częstszego przekazywania korekt danych niż w ramach Wsadów Informacyjnych,

Wobec tego, nie ma zatem znaczenia oświadczenie (...) z dnia 22 grudnia 2014r. (k. 217 akt sąd.) co do braku możliwości przekazywania sadów informacyjnych w cyklach krótszych niż miesiąc, skoro zarzucana powodowi przez Prezesa UOKiK praktyka polegała na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania informacji aktualizujących dane przekazane we wsadach informacyjnych, a nie przekazywania Wsadów Informacyjnych w cyklach krótszych niż miesiąc.

Przy czym zauważyć należy, że kwestia wysłania danych nie jest skomplikowaną czynnością, nawet biorąc pod uwagę ich znaczną ilość oraz stosowanie zabezpieczeń danych osobowych, wystarczy zaangażowanie większej ilości zasobów personalnych do jej wykonania, a niedostatki organizacyjne nie mogą być powodem nieaktualniania danych konsumentów bez zbędnej zwłoki. Świadek K. M. (1) zeznał przecież, iż informacje zapisywano na płycie CD i przekazywano pocztą kurierską. Natomiast kwestia ewentualnej niespójności systemów informatycznych Banku i systemu (...), braków w telekomunikacyjnych kanałach wymiany plików, powinna być rozwiązana skoro podmioty te pozostawały w stałej współpracy, w efekcie której braki te usunięto w 2010r. (k. 209 akt sąd.). Powyższe nie może być więc wytłumaczeniem dla zaniechania przesyłania aktualizacji pomiędzy kolejnymi Wsadami w szczególności przez cały czas jego trwania od 14 czerwca 2004r. Odrębną za to kwestią, pozostającą poza przedmiotem niniejszej sprawy, jest „zaciąganie” informacji przez (...) i czas przetwarzania przez Biuro tych informacji.

W tym miejscu wskazać trzeba, że Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z zeznań M. S.-pracownika (...) oraz T. B. – pracownika (...) Banków (...), ponieważ w szczególności nie będąc zatrudnionymi w Banku (...) S.A. nie mogli posiadać rzetelnej wiedzy co do możliwości techniczno- organizacyjnych tego Banku w zakresie aktualizacji danych klientów Banku w przeciwieństwie do pracownika tego Banku (...).

Z powyższych względów należało uznać, że Bank mimo możliwości częstszego niż raz w miesiącu przekazywania danych do (...) w oparciu o Regulamin nie czynił tego, wbrew dobrym obyczajom, narażając konsumentów na konsekwencje swojego nieśpiesznego działania. Oczywistym jest bowiem, że nieaktualne, a zatem błędne dane widniejące w systemie informacyjnym (...), przedstawiały sytuację konsumenta niezgodnie z bieżącym stanem faktycznym, a skutki tego mogły być negatywne. Tym samym zaniechanie Banku jako sprzeczne z dobrymi obyczajami przynajmniej zagrażało interesom konsumentów, będących klientami Banku, przez co uznać je trzeba za czyn nieuczciwej konkurencji w myśl art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Sąd stwierdził, że zachowanie Przedsiębiorcy godzi w zbiorowy interes konsumentów. Zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. W doktrynie podnoszone jest, iż o tym, czy zachowanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowy czy indywidualny interes konsumentów decydują cechy tego zachowania: czy jest to zachowanie tego rodzaju, że dotyczy (skierowane jest do) potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów. Adresatem takich działań (z ich istoty) ma być - co najmniej potencjalnie - szeroki krąg konsumentów. Rozgraniczenia interesu indywidualnego od zbiorowego nie przeprowadza się wedle kryteriów ilościowych. Interes konsumentów może podlegać kwalifikacji jako zbiorowy również w przypadkach, w których doszło do naruszenia praw jednego lub kilku odbiorców, a także w ramach praktyki wymierzonej w interesy tylko pewnej określonej grupy konsumentów. W niektórych przypadkach praktyki będą dotyczyły - potencjalnie - wszystkich lub prawie wszystkich konsumentów na oznaczonym terenie.

Przenosząc to na grunt niniejszej sprawy Sąd przyjął, że zarówno zachowaniem Banku, jak i jego skutkami objęty był szeroki krąg konsumentów. Negatywne skutki zaniechania Banku mogły dotknąć zwłaszcza każdego kredytobiorcy (w Banku (...) S.A.), który po spłacie jednego kredytu zamierzał zaciągnąć kolejny w innym banku, a nadto każdego poręczyciela kredytu, ponieważ w bazie danych (...) kredyt/ pożyczka widniał jako aktywny w długim okresie czasu

po jego spłaceniu (4-8 tygodni). Następstwem takiej opieszałości mogła być odmowa udzielenia kolejnego kredytu/pożyczki.

Jednocześnie nie wyklucza naruszenia zbiorowego interesu konsumentów okoliczność, iż konsumenci mogli uzyskać zaświadczenie o spłacie kredytu od Banku celem przedstawienia w innym banku, w którym starali się o pozyskanie finansowania. Zwrócenia bowiem uwagi wymaga, że informacja o wypełnieniu w całości zobowiązania wobec Banku powinna być niezwłocznie zgodnie z prawdą umieszczana w stosownej bazie, aby konsument nie był obciążany dowodzeniem, iż wszystkie należności uregulował. Ponadto z praktyki bankowej wynika, że konsumenci byli obciążani opłatą za uzyskanie takiego zaświadczenia zwykle w wysokości 250 zł, tylko dlatego, że Bank nie aktualizował ich danych w (...) niezwłocznie. Z powyższego można wręcz wywieść, że Bank działał na niekorzyść konsumenta sam czerpiąc z tego proceduru profity. Dodatkowo uzyskanie odpowiedniego zaświadczenia jest niedogodnością dla konsumenta, wymaga stawiennictwa w Banku i oczekiwania na wydanie zaświadczenia. Poprzez tego typu działanie Bank naruszał więc gospodarczy interes konsumentów poprzez niemożność uzyskania kredytu w określonym czasie, obciążenie opłatą za wydanie zaświadczenia o spłacie kredytu jak i interes nieekonomiczny – niedogodności związane z koniecznością dodatkowych wizyt w bankach i załatwianie formalności. W tych okolicznościach wypełniona została przesłanka naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.

Wykazanie, iż działanie Spółki miało charakter bezprawny, a jednocześnie naruszało zbiorowy interes konsumentów przesądza o tym, że działanie to miało charakter praktyki naruszającej zbiorowy interes konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Jeśli chodzi o zaniechanie stosowania zakazanej praktyki, przyjęte zostało, że doszło do niego w dacie przesłania pierwszego Częściowego Wsadu Informacyjnego w dniu 29 czerwca 2012r., które to wsady miały być odtąd kierowane do (...) regularnie, w odstępach jednego tygodnia wobec nowych regulacji zapisów „Umowy w sprawie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji w bazie SI (...). Decyzja oparta zatem została na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stąd Prezes Urzędu wydał Decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Na przedsiębiorcę, który dopuszcza się powyżej określonej praktyki Prezes UOKiK może na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożyć karę w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nawet gdy ten przedsiębiorca działał nieумыślnie.

Sąd stanął na stanowisku, iż pomimo, że przepis art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy przewiduje jedynie fakultatywne nałożenie kary, w okolicznościach niniejszej sprawy jest ono konieczne przede wszystkim wobec charakteru, wagi i czasu trwania naruszenia przez powoda przepisów ustawy, które to naruszenie należy określić jako poważne, a przez to wobec jego uciążliwości dla konsumentów. Sąd przyjął zatem, że Prezes UOKiK działając w ramach uznania administracyjnego podjął słuszną decyzję o nałożeniu kary. W ocenie Sądu wymiar kary zgodny było z zasadą celowości i proporcjonalności. Interes publiczny zdecydował też, że samo stwierdzenie stosowania przez Bank niedozwolonej praktyki okazało się niewystarczające.

Pozwany nie naruszył zatem przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez niewydanie decyzji nakładającej na Bank wykonanie zobowiązania do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom, zwłaszcza że wydanie takiej decyzji jest uprawnieniem Prezesa UOKiK, a nie obowiązkiem. Powód formalny wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej złożył w dniu 10 grudnia 2012 r. tj. w czasie gdy zaniechał stosowania zarzucanej mu praktyki, zatem Prezes UOKiK słusznie uznał za celowe wydanie Decyzji w trybie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy okik.

Brak jest zatem podstaw do kwestionowania zasadności nałożenia na powoda kary pieniężnej, a wniosek o odstąpienie od wymierzenia kary nie zasługiwał na uwzględnienie, w szczególności bowiem art. 109 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie miał tu zastosowania.

Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Prezes UOKiK kierował się tymi dyrektywami wymiaru kary.

Jeśli chodzi o szkodliwość czynu, stwierdzić należy że była wysoka. Zbyt długie odstępy w przekazywaniu zmian danych do (...) wpływały bowiem niekorzystnie m.in. na możliwość pozyskania przez konsumenta finansowania w innym banku, który miał dostęp wyłącznie do starych danych. Następstwem tego mogło być znaczne wydłużenie procedury uzyskiwania kredytu, a nawet odmowa udzielenia kredytu na podstawie tych nieaktualnych danych, co mogło powodować dalece negatywne konsekwencje dla sytuacji ekonomicznej konsumenta. Zaniechania w przekazywaniu danych powodowały też koszty po stronie konsumenta, który musiał zapłacić niemałą opłatę za zaświadczenie o spłacie kredytu/pożyczki, z czego Bank uzyskiwał wymierne korzyści. Co więcej zasięg zakazanej praktyki obejmował terytorium całego kraju, co miało przełożenie na ewentualne skutki tej praktyki. W ocenie Sądu fakt ten wpływa dodatkowo ujemnie na ustalenie stopnia natężenia szkodliwości karalnego zachowania.

Tymczasem od profesjonalisty, jakim jest Bank (...) S.A. zajmująca się od lat świadczeniem usług bankowych, udzielaniem kredytów/ pożyczek, należy oczekiwać, iż w swojej działalności uwzględni m.in. potrzebę ochrony interesów konsumentów poprzez niezwłoczne przekazywanie zmian w ich danych do (...). Dlatego należało uznać, że działania Spółki miały charakter co najmniej nieumyślny, były zatem zawinione.

Prezes UOKiK prawidłowo zwrócił uwagę, że do naruszania przez Przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów dochodziło na etapie wykonywania kontraktu. Praktyka miała miejsce od 14 czerwca 2004r. (od daty obowiązywania Umowy łączącej Bank z (...)) do 29 czerwca 2012r. (realizacji nowych zapisów nowej Umowy łączącej oba podmioty), co trzeba traktować wysoce ujemnie ze względu na długotrwałość praktyki. Spółka zaniechała stosowania zakazanej praktyki jeszcze przed wydaniem zaskarżonej Decyzji, co zostało uznane za okoliczność łagodzącą. Podobnie za okoliczność tego rodzaju Prezes UOKiK przyjął aktywne współdziałanie Banku z organem w toku postępowania administracyjnego. Oprócz tego Prezes UOKiK uznał, że sprawa ma charakter precedensowy, co miało wpływ na obniżenie kary.

Poza tym zaznaczenia wymaga, iż Bank uprzednio nie stosował praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów o podobnym charakterze.

Wobec tego, że przychody powoda za 2011r. wyniosły (...)zł, Sąd uznał, iż wymierzenie kary pieniężnej na poziomie 1 833 182 zł będzie adekwatne do stopnia naruszenia przepisów ustawy. Podkreślenia wymaga, że nałożona na powoda kara pieniężna stanowi zaledwie ok. (...) przychodu z działalności powoda za 2011 rok i wynosi 0,175 % kary maksymalnej.

Orzeczone kara powinna stanowić dolegliwość dla Banku, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych praktyk. Podkreślenia wymaga, że kara pieniężna ma pełnić funkcję prewencji szczególnej i ogólnej, a więc być zarówno realną, odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu, będącą reakcją na naruszenie przepisów, ale także wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość. Natomiast nienalożenie na Przedsiębiorcę kary bądź jej zmniejszenie, w ocenie Sądu w przypadku szczególnie nagannej, zasługującej na krytykę praktyki, stałoby w sprzeczności z celami prewencyjnymi sankcji za niezastosowanie się powoda do obowiązujących wymagań prawa, jak również represyjno-wychowawczymi, zmierzającymi do wymuszenia na ukaranym przestrzegania reguł prawnych w przyszłości.

Sąd dopuścił w niniejszym postępowaniu dowód z pisma Biura (...) z dnia 02 listopada 2009r. przyjmując, iż pismo zostało złożone w związku z treścią oświadczenia (...) z dnia 22 grudnia 2014r., a przeprowadzenie dowodu z tego dokumentu nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że ustalone w postępowaniu okoliczności niniejszej sprawy w pełni uzasadniają nałożenie na powoda kary pieniężnej za praktykę opisaną w pkt II Decyzji w wysokości ustalonej przez Prezesa UOKiK

w zaskarżonej Decyzji, a zatem nie mógł zostać uwzględniony wniosek powoda o uchylenie lub zmianę Decyzji w zakresie pkt II, III i IV.

Z tych względów Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. stosownie do wyniku sporu.

SSO Maria Witkowska